

អង្គការសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ

២.៧ សុខភាព

២.៧.១ មេរោគអេដស៍ជំងឺអេដស៍

ផលប៉ះពាល់លើការអប់រំ

- យោងទៅតាម UNAIDS នៅចុងឆ្នាំ ២០០២ អ្នកជុកមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍នឹងមានចំនួនរហូតដល់ ៤២ លាននាក់ ក្នុងនោះមានកុមារអាយុក្រោម ១៥ ឆ្នាំ ចំនួន ៣,២ លាននាក់។ នៅក្នុងឆ្នាំនេះដែរ មនុស្ស ៩ លាននាក់នឹងរងគ្រោះដោយការឆ្លងមេរោគអេដស៍ថ្មី និងមានមនុស្សចំនួន ៣,១ លាននាក់ស្លាប់ដោយសារអេដស៍។
- ការឆ្លងរាលដាលនេះនឹងប៉ះពាល់ដល់គោលដៅអប់រំសំរាប់ទាំងអស់គ្នាដោយសារជំងឺនិងការស្លាប់មនុស្សក្នុងប្រព័ន្ធអប់រំ។ បញ្ហានេះធ្វើឱ្យគ្រួសារគ្រីក្រ និងបង្កឱ្យមានកុមារកំព្រាជុកមេរោគអេដស៍កាន់តែច្រើន។ បញ្ហានេះបង្កឱ្យមានការគំរាមកំហែងរារាំងដល់ការរីកចំរើនផ្នែកអក្ខរកម្ម និងកំរិតអប់រំបំណេរទូទៅ។
- ការឆ្លងរាលដាលយ៉ាងលឿននៃមេរោគអេដស៍ និងជំងឺអេដស៍ទាមទារឱ្យមានការអប់រំទូលំទូលាយអំពីវិធីការពារ ការយកចិត្តទុកដាក់របស់ប្រព័ន្ធអប់រំនៅគ្រប់កំរិត និងគ្រប់វិស័យទាំងអស់លើបញ្ហាអេដស៍ ហើយត្រូវធ្វើផែនការលំអិតគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ។ ភស្តុតាងមួយបញ្ជាក់ថា ល្បឿននៃការឆ្លងនឹងមិនថយចុះឡើយ បើការអប់រំសំរាប់ទាំងអស់គ្នាគ្មានការរីកចំរើន។
- ធនធានពិភពលោកមានការកើនឡើងដើម្បីជួយដល់ការធ្វើផែនការតាមវិធីថ្មីៗសំរាប់ដោះស្រាយបញ្ហាមេរោគអេដស៍ និងជំងឺអេដស៍។ នៅក្នុងអនុតំបន់អាហ្វ្រិកសាហារ៉ាដែលមានមនុស្សជុកមេរោគអេដស៍ចំនួន ២៩,៤ លាននាក់រស់នៅ ការខិតខំផ្សេងៗដើម្បីប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងមេរោគអេដស៍កំពុងទទួលបានការគាំទ្រពីការធ្វើផែនការថ្មីៗ និងផ្នែកផ្គត់ផ្គង់ធនធានមួយចំនួនផងដែរ។
- តើប្រទេសរបស់អ្នកកំពុងតែប្រមូលធនធានផ្សេងៗដើម្បីកាត់បន្ថយឱ្យបានច្រើនបំផុតនូវផលប៉ះពាល់បណ្តាលមកពីមេរោគអេដស៍ និងជំងឺអេដស៍ទៅលើការអប់រំហើយឬទេ?

អង្គការសហប្រតិបត្តិការស្ថិតិសាស្ត្រ

២.៧ សុខភាព

២.៧.១ មេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍

“ស្ថិតិ និងសេចក្តីអធិប្បាយអំពីមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍នៅថ្នាក់តំបន់នៅដំណាច់ឆ្នាំ២០០២។”

ឯកសារយោង

Map 1: Adults and children estimated to be living with HIV/AIDS, end 2002.

(Refer: 2_4_adults_and_children_estimated.pdf CD ROM)

Map 2: Estimated number of adults and children newly infected with HIV during 2002

(Refer: 2_7_estimated_adult_and_child.pdf from CD ROM)

Map 3: Estimated adult and child deaths due to HIV/AIDS during 2002

(Refer: 2_7_estimated_adult_and_child.pdf from CD ROM)

មេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ និងកុមារ

- ដល់ឆ្នាំ ២០០២ កុមារចំនួន ៨០០០០០ នាក់អាយុក្រោម ១៥ ឆ្នាំបានឆ្លងមេរោគអេដស៍ថ្មីៗ ហើយមានកុមារចំនួន ៦១០០០០ នាក់បានស្លាប់ដោយសារអេដស៍រួចទៅហើយ។ ការឈឺចាប់ និងស្លាប់របស់កុមារដោយសារអេដស៍គឺជាសោកនាដកម្មរបស់សកលលោក ហើយសោកនាដកម្មនេះកំពុងតែកើនឡើងពីមួយថ្ងៃទៅមួយថ្ងៃ។
- ចំនួនកុមារដែលទទួលបានជំងឺអេដស៍កំពុងប៉ះពាល់យ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរទៅលើប្រព័ន្ធអប់រំនៅក្នុងប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ដោយសារកត្តាច្រើនយ៉ាង។
- កុមារជាង ១៣ លាននាក់នៅជុំវិញពិភពលោកបានបាត់បង់ម្តាយ ឬឪពុក ឬបាត់បង់ទាំងម្តាយ និងឪពុកដោយសារមេរោគអេដស៍ និងជំងឺអេដស៍។ កុមារទាំងនោះភាគច្រើនរស់នៅក្នុងអនុតំបន់អាហ្វ្រិកសាហារ៉ា ប៉ុន្តែចំនួនកុមាររងគ្រោះដោយសារអេដស៍នេះកំពុងកើនឡើងយ៉ាងឆាប់រហ័សនៅតំបន់អាស៊ី និងតំបន់ផ្សេងៗទៀតផងដែរ។

អង្គការបណ្ឌិតសភាសុខភាព

២.៧ សុខភាព

២.៧.១ មេរោគអេដស៍ជំងឺអេដស៍

- ការអប់រំអាចជួយបង្កើនការយល់ដឹងអំពីមេរោគអេដស៍ និងជំងឺអេដស៍តាមរយៈការបង្ហាត់បង្រៀនកុមារអំពីភាពចាំបាច់ និងមធ្យោបាយការពារខ្លួនកុំឲ្យឆ្លងមេរោគ។ ត្រូវតែបង្រៀនកុមារឲ្យចេះការពារខ្លួន ចៀសវាងអាកប្បកិរិយាប្រកបដោយគ្រោះថ្នាក់ និងឲ្យកុមារចេះថែរក្សាសុខភាពឲ្យបានល្អប្រសើរបំផុតតាមដែលអាចធ្វើបាន។
- កុមារត្រូវតែទទួលបានការបង្ហាត់បង្រៀនអំពីបំណិនជីវិតក្នុងសាលារៀន។ បំពេញតម្រូវការអប់រំអំពីអេដស៍ដល់កុមារទាំងក្នុង និងក្រៅសាលា និងតាំងពីវ័យក្មេងគឺជាការងារបន្ទាន់ និងចាំបាច់ ក៏ដូចជាការបំប្លែងកុមារមានជួរមេរោគអេដស៍ឲ្យនៅរៀនក្នុងសាលាកុំឲ្យបោះបង់ចោលការសិក្សាផងដែរ។ តើមានអ្វីខ្លះកើតឡើងនៅក្នុងប្រទេសរបស់អ្នកទាក់ទងនឹងបញ្ហាមេរោគអេដស៍ និងជំងឺអេដស៍ដែរឬទេ?

មេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ និងការរើសអើង

- កុមារក្នុងគ្រួសារគ្រីក្រដែលរងទុកដោយសារមេរោគអេដស៍ និងជំងឺអេដស៍ទទួលបានការឈឺចាប់យ៉ាងខ្លាំងនៅពេលបន្តការរស់រានរបស់គ្រួសារធ្លាក់មកលើកុមារបន្ទាប់ពីម្តាយឪពុករបស់គេធ្លាក់ខ្លួនឈឺ និងស្លាប់។ អង្គការសហប្រជាជាតិសំរាប់កុមារ UNICEF និយាយថា :
- កុមារជាច្រើននាក់មិនអាចបន្តរៀនសូត្រនៅសាលាជាធម្មតា ដោយសារគ្មានលុយឬគ្មានពេល។ ការជ្រើសរើសធ្វើការបណ្តុះបណ្តាលនៅក្រៅសាលាប្រហែលជាអាចជួយកុមារទាំងនោះបាន ប៉ុន្តែត្រូវការលុយកាក់ និងអាចធ្វើបានតែក្នុងរយៈពេលខ្លីប៉ុណ្ណោះ។ ភាពគ្រីក្ររបស់គ្រួសារ និងការមិនបានរៀនសូត្រគឺជាបញ្ហាសំរាប់រយៈពេល វែង និងអាចធ្វើឲ្យកុមារធ្លាក់ទៅក្នុងគ្រោះថ្នាក់នៃការឆ្លងមេរោគអេដស៍កាន់តែខ្លាំងឡើង។
- កុមារជួរមេរោគអេដស៍ទទួលបានការលំបាកទ្វេដង ពេលគឺមិនត្រឹមតែឈឺចាប់ដោយសារមេរោគប៉ុណ្ណោះទេ តែថែមទាំងទទួលបាននូវការរើសអើងក្នុងសង្គមថែមទៀតផង។ បញ្ហានេះកើតឡើងជាញឹកញាប់ដោយសារតែការរំលោភសិទ្ធិក្នុងការទទួលបានការអប់រំរបស់កុមារ ឬមានការរើសអើងនៅក្នុងប្រព័ន្ធអប់រំ។ បញ្ហានេះប៉ះពាល់ និងរារាំងដល់ការរស់រានរោគរាងកាយអប់រំទាំងអស់គ្នាស្តីពីសិទ្ធិទទួលបានការអប់រំ និងសមភាព។
- ករណីកញ្ញា Eve Van Grafhorst ជនជាតិអូស្ត្រាលី ត្រូវគេបដិសេធមិនឲ្យចូលរៀនដោយសារនាងមានជួរមេរោគអេដស៍។ នេះជាឧទាហរណ៍បង្ហាញពីការភ័យខ្លាច និងការមិនយកចិត្តទុកដាក់លើជំងឺដែលអាចនាំទៅរកការរើសអើងនៅក្នុងប្រព័ន្ធអប់រំ។

អង្គការសហប្រតិបត្តិការសិក្សា វិទ្យា និងវប្បធម៌

២.៧ សុខភាព

២.៧.១ មេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍

- Kerala គឺជាជម្ពូជក្នុងប្រទេសឥណ្ឌាដែលមានអត្រាអ្នកមិនចេះអក្សរខ្ពស់ និងមានបញ្ហាបង្កើនដែលមានជួរមេរោគអេដស៍ និងជំងឺអេដស៍មិនឱ្យចូលសាលារៀនផងដែរ។ កុមារ Bency និង Benson ត្រូវបង្ខំចិត្តបោះបង់ចោលសាលាដោយសារម្តាយឪពុករបស់កុមាររងជំងឺ។ ទៀតមិនអនុញ្ញាតឱ្យកូនរបស់ពួកគេទៅជិតក្មេងទាំងពីរនាក់នោះ។
- គ្រូបង្រៀនក៏ប្រឈមមុខនឹងបញ្ហាស្រដៀងគ្នានេះដែរ។ នៅក្នុងប្រទេសមួយចំនួន គ្រូបង្រៀនត្រូវគេបណ្តេញចេញពីកន្លែងធ្វើការ បាត់បង់ការងារ ឬរងការមើលងាយមើលថោកដោយសារមានជួរមេរោគអេដស៍។ ការរើសអើងបែបនេះកើតឡើងមួយផ្នែកដំដោយសារភាពស្លៀមស្លាត់ (មិនផ្សព្វផ្សាយពីបញ្ហាអេដស៍ឱ្យបានទូលំទូលាយ) ទាក់ទងនឹងមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍នៅតាមតំបន់ជាច្រើននៅជុំវិញពិភពលោក និងការនិយាយមិនពិត ឬយល់ខុសអំពីការឆ្លងរាលដាលនៃមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍។

អត្ថបទអំពីករណីនៅប្រទេសឥណ្ឌា បើកគេហទំព័រ www.ndtv.com :

ឯកសារយោង
Report: Children on the Brink 2002. UNICEF, UNAIDS
 (Refer: 2_7_Children-on-the-brink-en.pdf from CD ROM)

Report: Children Orphaned by AIDS: Frontline responses from eastern and southern Africa. UNICEF (1999).
 (Refer: 2_7_children orphaned by aids.pdf from CD ROM)

មេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ និងគ្រូបង្រៀន

- មេរោគអេដស៍ និងជំងឺអេដស៍បង្កឱ្យមានការរើសអើងនៅតាមសាលារៀនក្នុងប្រទេសជាច្រើនដែលមេរោគអេដស៍មានការឆ្លងរាលដាលយ៉ាងខ្លាំង។ គ្រូបង្រៀនហូតដល់ ១០ ភាគរយអាចបាត់បង់ការងារដោយសារមេរោគអេដស៍ ឬជំងឺអេដស៍នៅពេលប៉ុន្មានឆ្នាំខាងមុខនេះនៅប្រទេសនានាដែលរងគ្រោះខ្លាំងក្នុងអនុតំបន់អាហ្វ្រិកសាហារ៉ា និងចំនួនគ្រូដែលស្លាប់ដោយសារជំងឺអេដស៍មានការកើនឡើងយ៉ាងលឿននៅអាស៊ី។

អប់រំបង្កើតពិភពលោក

២.៧ សុខភាព

២.៧.១ មេរោគអេដស៍ជំងឺអេដស៍

- នៅអនុតំបន់អាហ្វ្រិកសាហារ៉ា តាមការចាំបាច់ស្ថានភាពបានឲ្យដឹងថា គ្រូបង្រៀនជាង ៣០ ភាគរយមានជួរមេរោគអេដស៍នៅតំបន់មួយចំនួននៃប្រទេសម៉ាឡាវី និងអ៊ុយកាន់ដា និងចំនួន ២០ ភាគរយក្នុងប្រទេសហ្សមប៊ី។ ក្នុងខេត្ត KwaZulu-Natal ដែលរងគ្រោះ ដោយសារអេដស៍ខ្លាំងក្លា គ្រូបង្រៀនប្រមាណ ៣៥ ភាគរយនៃគ្រូបង្រៀន ៣៥០០០ នាក់ អាចមានជួរមេរោគអេដស៍។
- នៅសាធារណរដ្ឋអាហ្វ្រិកកណ្តាល គ្រូបង្រៀនចំនួន ៨៥ ភាគរយដែលបានស្លាប់រវាងឆ្នាំ ១៩៩៦ និង ១៩៩៨ មានជួរមេរោគអេដស៍ ហើយជាមធ្យមពួកគេស្លាប់មុនពេលត្រូវ ចូលនិវត្តន៍ចំនួន ១០ ឆ្នាំ។ ដោយសាររយៈពេលមធ្យមនៃការស្លាប់បន្ទាប់ពីមានជួរ មេរោគមានពេលខ្លី មានចំនួនគ្រូកាន់តែច្រើនឡើងៗចាប់ផ្តើមស្លាប់នៅវ័យក្មេង។
- អត្រាអវត្តមាននៃគ្រូបង្រៀនដែលមានជួរមេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ក៏មានការកើន ឡើងច្រើនផងដែរ។
- រដ្ឋាភិបាលចាំបាច់ត្រូវគណនាពីអត្រាឆ្លងមេរោគអេដស៍ក្នុងចំណោមគ្រូបង្រៀន រួចធ្វើ ផែនការរកគ្រូជំនួស និងបង្កើនល្បឿនក្នុងការចាត់វិធានការទប់ស្កាត់ការឆ្លងរាលដាល នៃមេរោគអេដស៍ក្នុងចំណោមគ្រូបង្រៀន។
- ប្រសិនបើគ្រូបង្រៀនឆ្លងជំងឺមានចំនួនច្រើន តើពួកគេអាចជួយដល់ការអប់រំអំពីវិធី ការពារដល់កូនសិស្សបានកំរិតណា? គ្រូបង្រៀនត្រូវមានតួនាទីសំខាន់ក្នុងការផ្តល់ការ អប់រំអំពីមេរោគអេដស៍ និងជំងឺអេដស៍នៅក្នុងសាលា ដូចនេះ ពួកគេគួរទទួលបាន ព័ត៌មានគ្រប់គ្រាន់ទាក់ទងទៅនឹងវិធីការពារ និងបញ្ហានៃការឆ្លងអេដស៍។
- ការសិក្សាទាំងឡាយបង្ហាញថា កង្វះពេលវេលា ធនធាន និងកង្វះការបណ្តុះបណ្តាលធ្វើឲ្យ ដំណើរការអប់រំ និងការផ្តល់ប្រឹក្សាអំពីអេដស៍ជួបប្រទះនឹងការលំបាកច្រើន។ យុទ្ធសាស្ត្រ នានាដើម្បីលើកកម្ពស់ការអប់រំអំពីមេរោគអេដស៍ និងជំងឺអេដស៍ក្នុងសាលារៀនគួរ មានបញ្ចូលការលើកកម្ពស់ការយល់ដឹងអំពីមេរោគអេដស៍ក្នុងចំណោមគ្រូបង្រៀនអំពី បំណិនជីវិត និងកម្មវិធីបង្កាត់បង្រៀនសិស្សអំពីវិធីការពារខ្លួនឲ្យបានទៀងទាត់។

អង្គការសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ

២.៧ សុខភាព

២.៧.១ មេរោគអេដស៍ជំងឺអេដស៍

ឯកសារយោង

Article: “35 percent of KZN teachers are HIV+”, The Mercury, 24 March 2003.

(Refer: 35 percent of KZN teachers are HIV+.htm from CD ROM)

Website: DNS international teacher training

(Refer: DNS international.htm from CD ROM)

ការអប់រំលើវិធានការពារ

- ការសិក្សាស្រាវជ្រាវជាច្រើនបង្ហាញថា ការអប់រំគឺជាមធ្យោបាយទប់ស្កាត់ការឆ្លងមេរោគអេដស៍ដ៏មានប្រសិទ្ធភាព និងអស់តម្លៃថែមទៀត។
- កាលណាមនុស្សទទួលបានការអប់រំកាន់តែច្រើន មនុស្សក៏ដឹងកាន់តែច្រើនអំពីគ្រោះថ្នាក់នៃមេរោគអេដស៍ជំងឺអេដស៍ និងដឹងពីវិធីដែលពួកគេ និងមនុស្សដែលគេស្រឡាញ់អាចចៀសផុតពីការឆ្លងអេដស៍។ ដូចគ្នានេះដែរ ខ្លឹមសារអំពីវិធីការពារអាចត្រូវបានផ្សព្វផ្សាយយ៉ាងមានប្រសិទ្ធភាពតាមរយៈការអប់រំ។

អប់រំ បច្ចេកទេស វិទ្យាសាស្ត្រ និងវប្បធម៌

២.៧ សុខភាព

២.៧.១ មេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍

- អង្គការអន្តរជាតិ និងតំបន់ រដ្ឋាភិបាល អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល និងក្រុមសង្គមស៊ីវិល មានទំនាក់ទំនងយ៉ាងស្និទ្ធស្នាលក្នុងការផ្តល់ជំនាញ និងគោលបំណងដោះស្រាយបញ្ហា មេរោគអេដស៍ និងជំងឺអេដស៍ដោយរួមបញ្ចូលទាំងការអប់រំអំពីវិធានការការពារខ្លួនផងដែរ។
- ឧទាហរណ៍ អង្គការ UNICEF កំពុងផ្តល់ស្បៀងអាហារទៅឲ្យកុមាររងគ្រោះ ជួយរក គ្រូទៅជំនួសគ្រូបង្រៀនដែលមិនអាចបង្រៀនបាន ឬស្លាប់ដោយសារជំងឺអេដស៍ ជំរុញ លុបបំបាត់ការយកថ្លៃសាលា និងជួយគាំទ្រដល់សកម្មភាពអប់រំអំពីមេរោគ/ជំងឺអេដស៍ នៅតាមសេវាកម្មស៊ីវិល ផ្នែកឯកជន និងសេវាកម្មសង្គមផ្សេងទៀត។
- អង្គការ UNESCO មានគម្រោងអប់រំអំពីវិធានការការពារខ្លួនកុំឲ្យឆ្លងមេរោគអេដស៍/ជំងឺ អេដស៍នៅជុំវិញពិភពលោក ដែលនៅក្នុងនោះរួមមានការបណ្តុះបណ្តាលគ្រូបង្រៀន និង ភ្នាក់ងារសង្គម បោះពុម្ពសៀវភៅ ដលើតវីដេអូ ជ្វាំងរូបភាព និងសំភារៈជាច្រើនទៀត។ អង្គការក៏បានបង្កើតឲ្យមានមជ្ឈមណ្ឌលអប់រំមួយដែលលើកឡើងជាសំខាន់អំពីបញ្ហា បង្កើតកម្មវិធីសិក្សាទាក់ទងនឹងមេរោគអេដស៍ និងជំងឺអេដស៍ និងកំពុងសំរបន់រូប មជ្ឈមណ្ឌលអប់រំតាមអ៊ិនធើណែតមួយដែលយកចិត្តទុកដាក់សំខាន់ទៅលើជនចំពោះ លើមេរោគអេដស៍ និងជំងឺអេដស៍។
- យុទ្ធសាស្ត្ររបស់អង្គការ UNESCO សំរាប់ការអប់រំដើម្បីទប់ស្កាត់ការឆ្លងរាលដាន មេរោគអេដស៍ និងជំងឺអេដស៍មាន៖
 - ការកសាងទីតាំងគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់ទាំងអស់ ដែលរួមមានស្ថាប័ននានា ក្រសួង ភ្នាក់ងារ និង បណ្តាញព័ត៌មាន។
 - រៀបចំសំរួលខ្លឹមសារព័ត៌មានសំរាប់ក្រុមមនុស្សផ្សេងៗគ្នា។
 - យកចិត្តទុកដាក់លើអ្នកដែលទទួលបានគ្រោះ និងឆ្លងមេរោគអេដស៍ និងជំងឺអេដស៍ ព្រមទាំងប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងការរើសអើង។
 - ដោះស្រាយបញ្ហានៃផលអាក្រក់ដែលអាចកើតឡើងដោយសារមេរោគអេដស៍/ ជំងឺអេដស៍នៅតាមស្ថាប័ន។
- បង្កើតឲ្យមានមជ្ឈមណ្ឌលអប់រំអំពីមេរោគអេដស៍ និងជំងឺអេដស៍ និងគេហទំព័ររបស់ UNESCO ដែលមានព័ត៌មានអំពីវិធី និងយុទ្ធសាស្ត្រប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងមេរោគ អេដស៍/ជំងឺអេដស៍ក្នុងនោះមានឧទាហរណ៍ល្អៗអំពីការអប់រំអំពីវិធានការការពារខ្លួនផងដែរ។

អង្គការបណ្តុះបណ្តាលស្ថាប័ន

២.៧ សុខភាព

២.៧.១ មេរោគអេដស៍ជំងឺអេដស៍

ឯកសារយោង

Global HIV/AIDS Impact on Education Clearinghouse.

(Refer: 2_7_Global HIV_AIDS Impact on Education.htm from CD ROM)

Website: Unesco's Action Against HIV/AIDS

(Refer:2.7_unescos action against hiv aids.htm from CD ROM)

Report: Preventive education: a strategy for AIDS. UNESCO's strategy for HIV/ AIDS prevention in Brazil.

(Refer:2.7_Aids Prevention in Brazil.pdf from CD ROM)

យុទ្ធសាស្ត្រទប់ស្កាត់ការឆ្លងរាលដាលនៃមេរោគអេដស៍ ជំងឺអេដស៍

នៅក្នុងផែនការសកម្មភាពដែលបានចេញផ្សាយនៅខែតុលា ឆ្នាំ ២០០២ ក្រុមការងារអន្តរស្ថាប័នរបស់អង្គការ UNAIDS បានអំពាវនាវឲ្យបង្កើតយុទ្ធសាស្ត្រអប់រំសកលថ្មីមួយដើម្បីទប់ស្កាត់ការឆ្លងរាលដាលមេរោគអេដស៍ និងជំងឺពេទ្យរដ្ឋាភិបាលបង្កើនល្បឿនទឹកដីប្រឹងប្រែងបន្ថែមទៀតដើម្បីសំរេចគោលដៅអប់រំសំរាប់ទាំងអស់គ្នា ដែលក្នុងនោះមានផ្នែកមួយលើកឡើងពីការប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងមេរោគអេដស៍ និងជំងឺអេដស៍។

អង្គការបណ្ឌិតសភាសិស្ស

២.៧ សុខភាព

២.៧.១ មេរោគអេដស៍ជំងឺអេដស៍

នៅក្នុងវដ្តកំណើតអេដស៍ និងការអប់រំ: វិធីជាយុទ្ធសាស្ត្រ ក្រុមការងារបានស្នើឱ្យមានវិធានការជាក់ស្តែងដើម្បីរៀបចំការអប់រំប្រចាំថ្ងៃនិងការឆ្លងជំងឺអេដស៍ ដែលរួមមាន :

- គ្រូបង្រៀនចាំបាច់ត្រូវត្រៀមខ្លួនឱ្យបានសមស្របដើម្បីបង្កាត់សិស្សអំពីភេទ សុខភាព ជួរភេទ និងសុខភាពបន្តពូជ ។
- ការអប់រំអំពីការទប់ស្កាត់ការឆ្លងមេរោគអេដស៍ និងជំងឺអេដស៍គួរតែចាប់ផ្តើមធ្វើឱ្យបានឆាប់បំផុតតាមដែលអាចធ្វើបាន ហើយត្រូវបន្តធ្វើសំរាប់មនុស្សគ្រប់រូបចាប់ពីកុមារភាពរហូតដល់វ័យជំទង់ និងពេញវ័យ។
- អ្នកធ្វើគោលនយោបាយ គ្រូបង្រៀន ភ្នាក់ងារសុខភាព មាតាបិតាសិស្ស សិស្ស មេដឹកនាំសហគមន៍ អង្គការសាសនា និងអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាលចាំបាច់ត្រូវធ្វើការរួមគ្នាដើម្បីធ្វើឱ្យសាលារៀន និងក្រុមផ្សេងៗទៀតអនុវត្តកម្មវិធីសុខភាព និងអនុវត្តសកម្មភាពការពារខ្លួនកុំឱ្យឆ្លងមេរោគអេដស៍ និងជំងឺអេដស៍ប្រកបដោយសមភាព។
- បណ្តាញសារព័ត៌មានដែលយកចិត្តទុកដាក់ដល់ក្រុមមនុស្សវ័យក្មេងគួរពង្រីកការអប់រំអំពីការទប់ស្កាត់ការឆ្លងមេរោគអេដស៍ និងជំងឺអេដស៍។

យុទ្ធសាសន៍នីមួយៗអាចយកមកចងក្រងជាសាច់រឿង។ គម្រោង Sangha Metta នៅក្នុងប្រទេសថៃគឺជាឧទាហរណ៍ដ៏ល្អមួយ ដែលក្នុងនោះ ព្រះសង្ឃចូលរួមក្នុងវិធានការទប់ស្កាត់ការឆ្លងមេរោគអេដស៍ និងជំងឺអេដស៍ និងការបែងចែកអ្នកជំងឺ។ នៅជុំវិញពិភពលោក មានសកម្មភាពទប់ស្កាត់ការឆ្លងរាលដាលនៃមេរោគអេដស៍ និងជំងឺអេដស៍ល្អៗជាច្រើនទាំងអប់រំក្នុងប្រព័ន្ធ និងក្រៅប្រព័ន្ធ។ បើគ្មានសកម្មភាពណាមួយនៅក្នុងប្រទេសរបស់អ្នកទេនោះគឺជាសាច់រឿងមួយ ដែលគួរសរសេរជាព័ត៌មានបានដែរ។

គម្រោង Sangha Metta ក្នុងប្រទេសថៃ
(Refer:sangh metta.pdf from CD ROM)។

អង្គការបណ្តុះបណ្តាលស្ថាប័ន

២.៧ សុខភាព

២.៧.១ មេរោគអេដស៍ជំងឺអេដស៍

ឯកសារយោង

“In turning the tide against HIV-AIDS, education is key”. UN, Washington, 18 October 2002.

(Refer:in turning the tide against HIV.htm from CD ROM)

To read the full strategy

(go to: http://portal.unesco.org/ev.php?URL_ID=2714&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201&reload=1034889942)

ការការពារតាមរយៈវិចារណកថា

បណ្តាញព័ត៌មានគ្រប់ប្រភេទទាំងអស់មានតួនាទីដ៏សំខាន់ក្នុងការទប់ស្កាត់ការឆ្លងមេរោគអេដស៍ និងជំងឺអេដស៍តាមរយៈការអប់រំ។ ការនេះពុំមែនធ្វើឡើងតែតាមរយៈវិចារណកថាប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែតាមរយៈការប្រើប្រាស់បណ្តាញព័ត៌មានជាមធ្យោបាយទាក់ទាញមានការយកចិត្តទុកដាក់ពីរដ្ឋាភិបាល អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល និងពីអង្គការសង្គមស៊ីវិលផងដែរ។

ការរាយការណ៍ព័ត៌មានគួរឱ្យព្រួយបារម្ភមិនមែនជាការងាយស្រួលបូន្មានទទួលបានប្រជាប្រិយភាពឡើយ ជាពិសេស នៅពេលប្រជាជនមានអារម្មណ៍អស់សង្ឃឹមចំពោះដំណឹងនោះ និងនៅពេលវប្បធម៌ជាច្រើនមិនអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើការពិភាក្សាដោយចំហរអំពីដំណឹងនោះ។ ប៉ុន្តែការពិតនោះគឺថា ជំងឺឆ្លងជំនាហាវនេះ គឺជារឿងយើងទាំងអស់គ្នា ហើយអ្នកសារព័ត៌មានគឺជាមនុស្សឈរនៅមុខគេដើម្បីទប់ស្កាត់។

ខាងក្រោមនេះគឺជាចំណុចជំនួយស្នូរគំរូរបស់វិចារណកថាអំពីមេរោគអេដស៍ និងជំងឺអេដស៍ :

- ផ្សព្វផ្សាយខ្លីមសារៈដល់ពេលវេលាដែលត្រូវចាត់វិធានការ។
- ស្វែងរកការពិត និងតួលេខចុងក្រោយបំផុតអំពីអេដស៍។
- ទំនាក់ទំនងជាមួយនឹងបុគ្គលិកសុខាភិបាល និងភាគីពាក់ព័ន្ធ។
- ព្យាយាមដោះស្រាយបញ្ហា : អាចជួយសង្រ្គោះជីវិតមនុស្ស។

អប់រំបង្កើតពិភពលោក

២.៧ សុខភាព

២.៧.១ មេរោគអេដស៍ជំងឺអេដស៍

- បញ្ចូលព័ត៌មាន និងបញ្ហាស្តីពីមេរោគអេដស៍ និងជំងឺអេដស៍ទៅក្នុងការអប់រំ និងក្នុងនយោបាយ។
- ប្រើប្រាស់ភាសា និងពាក្យពេចន៍ឲ្យបានសមស្រប បើមិនដូចនោះទេ អ្នកអានអាចមានការយល់ច្រឡំពីបញ្ហាដែលមានសភាពស្មុគស្មាញ និងជួញដូរការភ័យខ្លាច និងការយល់ខុសអំពីអេដស៍។
- ប្រៀបធៀបការលើកឡើងអំពីគំនិតអវិជ្ជមាន ពីព្រោះថា គំនិតទាំងនោះជំរុញឲ្យមានអារម្មណ៍អស់សង្ឃឹមដែលជាកត្តាបំបាក់ទឹកចិត្តក្នុងការអនុវត្តសកម្មភាពជីវិត។
- ប្រៀបធៀបការគិត និងគំនិតអវិជ្ជមាន។ ឧទាហរណ៍ គំនិតដែលថា "មនុស្សមានជួរមេរោគអេដស៍ និងជំងឺអេដស៍" មានចំនុចល្អជាង "ជនរងគ្រោះពីមេរោគអេដស៍ និងជំងឺអេដស៍" និងការវាយតម្លៃគ្មានភាពសុក្រិត។

ការប្រើប្រាស់ព័ត៌មានអំពីសុខភាព

- ផ្តល់ព័ត៌មានអំពីរបៀបចាត់វិធានការ បន្ទាប់ពីរកឃើញការពិតនានា។
- រៀបរាប់អំពីកត្តាគ្រោះថ្នាក់ និងប្រាប់អំពីវិធីទប់ស្កាត់ការឆ្លងមេរោគអេដស៍ និងជំងឺអេដស៍។
- ប្រាប់គ្រូមគ្គាលដៅដោយប្រើពាក្យពេចន៍ច្បាស់លាស់ ងាយយល់និងបើកចំហរ។ ហាមប្រើប្រាស់ពាក្យពេចន៍ ឬសំដីមិនសមស្រប។
- កែប្រែការយល់ឃើញតាមទ្រឹស្តីទៅជារឿងជីវិតពិត។
- ប្រសិនបើជំងឺណាមួយអាចលើកមកនិយាយពិភាក្សានៅពេលបច្ចុប្បន្ន គេក៏អាចពិភាក្សាជំងឺនោះនៅពេលអនាគតបានដែរ។
- ជួញដូរអំពីតម្រូវការនៃការការពារ និងផលវិបាកនៃការមិនចាត់វិធានការ។
- បង្ហាញឲ្យឃើញនូវអ្វីដែលបានកើតឡើងនៅកន្លែងផ្សេងៗ នៅពេលមានវិធានការតិចតួចនិងធ្វើឡើងមិនទាន់ពេលវេលា។
- រាយការណ៍អំពីការពិត និងតួលេខអំពីតំបន់ជនបទ តាមរយៈការប្រៀបធៀប។

អង្គការបណ្តុះបណ្តាលស្ថាប័ន

២.៧ សុខភាព

២.៧.១ មេរោគអេដស៍ជំងឺអេដស៍

- ជំរុញឲ្យមានការចូលរួមពីថ្នាក់ដឹកនាំមូលដ្ឋានក្នុងកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងជួយសហគមន៍ឲ្យមានសុខភាពល្អ និងបរិស្ថានល្អ។
- និយាយសាច់រឿងជោគជ័យដែលជាគំរូល្អទាក់ទងនឹងព័ត៌មាននៅកន្លែងផ្សេងៗ។
- ការផ្តល់ព័ត៌មានមុននឹងព្រឹត្តិការណ៍ជើងជាមុនណាមួយកើតឡើងគឺជាភារកិច្ចរបស់អ្នកសារព័ត៌មាន។ ត្រូវមានវិធានការការពារជាមុន។

ការការពារតាមរយៈបណ្តាញព័ត៌មានចម្រុះ

- មានវិធីសាស្ត្រច្រើនយ៉ាងដើម្បីផ្សព្វផ្សាយអំពីខ្លឹមសារមេរោគអេដស៍ និងជំងឺអេដស៍ដូចជា ការផ្សាយព័ត៌មាន ការបន្ថែមការផ្សាយ កម្មវិធីវិទ្យុស្តី និងការផ្សព្វផ្សាយតាមអ៊ីនធឺណិត។
- ឧទាហរណ៍ដ៏ប្រសើរមួយគឺកម្មវិធីស្រឡាញ់ជីវិតនៅអាហ្វ្រិកខាងត្បូង ដែលចំនួនពាក់កណ្តាលនៃកុមារអាយុ ១៥ ឬក្រោម ១៥ ឆ្នាំទំនងជាស្លាប់មុនអាយុដោយសារមេរោគអេដស៍ និងជំងឺអេដស៍ បើពិនិត្យតាមអត្រាជំងឺនៅពេលបច្ចុប្បន្ន។ កម្មវិធីដ៏ធំរបស់អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាលនេះកំពុងរៀបចំបញ្ជូនឲ្យមានការកែប្រែអាកប្បកិរិយារួមភេទក្នុងចំណោមមនុស្សវ័យជំទង់ដើម្បីកាត់បន្ថយការមានផ្ទៃពោះនៅវ័យក្មេងទប់ស្កាត់ការឆ្លងរាលដាលមេរោគអេដស៍ និងជំងឺកាមរោគផ្សេងទៀត។
- យុទ្ធសាស្ត្រចម្រុះរបស់គម្រោង "ការស្រឡាញ់ជីវិត" មានបញ្ចូលទាំងការប្រើប្រាស់បណ្តាញសារព័ត៌មានដ៏មានប្រជាប្រិយបំផុត ដូចជា ទស្សនាវដ្តីប្រចាំសប្តាហ៍ ការផ្សព្វផ្សាយតាមទូរទស្សន៍ និងវីឌីយ៉ូ ផ្ទាំងផ្សព្វផ្សាយ និងការផ្សព្វផ្សាយតាមវីធីផ្សេងៗនៅទូទាំងប្រទេសដើម្បីបង្កើតឲ្យមានសេវាកម្មសុខភាពសំរាប់មនុស្សវ័យជំទង់ និងកម្មវិធីគាំទ្រផ្សេងៗទៀត។
- តើស្ថាប័នព័ត៌មាន រដ្ឋាភិបាល និងសង្គមស៊ីវិលក្នុងប្រទេសអ្នកកំពុងធ្វើអ្វីខ្លះដើម្បីប្រើប្រាស់ព័ត៌មាន និងផ្សព្វផ្សាយការយល់ដឹងពីមេរោគអេដស៍ និងជំងឺអេដស៍ និងជំរុញឲ្យមានវិធីការពារតាមរយៈការអប់រំ? សកម្មភាពប្រកបដោយការច្នៃប្រឌិតក្នុងសង្គមអាចធ្វើឲ្យមានសាច់រឿងល្អៗអំពីការប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងមេរោគអេដស៍ និងជំងឺអេដស៍។

អង្គការសហប្រតិបត្តិការអប់រំ វិទ្យាសាស្ត្រ និងវប្បធម៌

២.៧ សុខភាព

២.៧.១ មេរោគអេដស៍ជំងឺអេដស៍

ការបដិសេធកុមារីមានជួរមេរោគអេដស៍មិនឲ្យចូលរៀននៅរដ្ឋ Kerala

ដោយ Maxon Ajay

ថ្ងៃពុធ ទី១២ ខែមីនា ឆ្នាំ ២០០៣

Kerala ដែលជាជនជាតិមួយមានអាត្រាមនុស្សមិនចេះអក្សរខ្ពស់បំផុតក៏មានការបដិសេធកុមារីមានជួរមេរោគអេដស៍មិនឲ្យចូលរៀននៅតាមសាលាដែរ។

ក្រៅពីបងប្អូន Bency និង Benson កុមារីម្នាក់ទៀតពុំមានឱកាសទៅសាលារៀនឡើយ។

Vidya និយាយថា អ្វីដែលនាងត្រូវការគឺនាងអាចលេងកំសាន្ត និងរៀននៅសាលាដូចគេឯងដែរ។ ប៉ុន្តែ កុមារីអាយុ ១០ ឆ្នាំនេះមិនដែលបានរៀននៅសាលាទេ។ កាលពីប្រាំឆ្នាំមុន ក្រោយពីម្តាយ ឪពុកបានស្លាប់ចោលនាងទៅ នាងបានធ្វើតេស្តឈាមមានជួរមេរោគអេដស៍។

Mar 11, 2003: HIV positive kids await home tutor (Refer 2_7 HIV positive kids awiat home tutor.pdf from CD ROM)

Mar 6, 2003: HIV positive kids denied right to education (Refer 2_7 HIV psitive kids denied right to education.pdf)

Mar 5, 2003: Kerala kids with HIV win supporters (Refer 2_7 Kerala kids with HIV win supporters.pdf from CD ROM)

Mar 4, 2003: School fails to resolve Standoff over AIDS kids (Refer 2_7_School fails to resolve standoff over AID kids.pdf from CD ROM)

Vidya និយាយថា នាងមិនដែលទៅសាលារៀនឡើយ ហើយនាងចង់ទៅរៀនណាស់ តែគេមិនឲ្យនាងលេងជាមួយសិស្សដទៃទៀតឡើយ ពីព្រោះនាងកើតអេដស៍។

អប់រំបង្កើតតំនាង

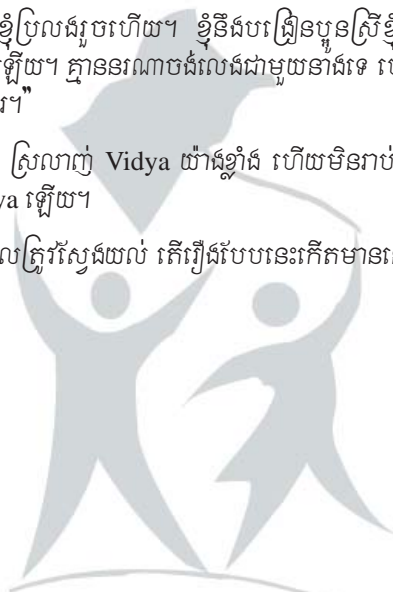
២.៧ សុខភាព

២.៧.១ មេរោគអេដស៍ជំងឺអេដស៍

បងប្រុសរបស់នាង ឈ្មោះ Vishnu និងជិដូនដែលរស់នៅជាមួយនាងពុំមានជួកមេរោគអេដស៍ទេ។
Vishnu និយាយថា "ខ្ញុំប្រុសស្អាតហើយ។ ខ្ញុំនឹងបង្ក្រាបប្រូនស្រីខ្ញុំ។ មនុស្សនៅក្នុងភូមិមិន
អនុញ្ញាតឲ្យនាងចូលរៀនឡើយ។ គ្មាននរណាចង់លេងជាមួយនាងទេ ហើយអ្នកជិតខាងក៏មិនឲ្យនាង
ទៅលេងជាមួយពួកគេដែរ។"

Vishnu សិស្សថ្នាក់ទី ៦ ស្រលាញ់ Vidya យ៉ាងខ្លាំង ហើយមិនរាប់រកជាមួយក្មេងណាដែលមិន
រាប់អានជាមួយនឹង Vidya ឡើយ។

នេះគឺជារឿងក្នុងសង្គមដែលត្រូវស្វែងយល់ តើរឿងបែបនេះកើតមាននៅប្រទេសរបស់អ្នកឬទេ?

អប់រំបង្កើតពិភពលោក

២.៧ សុខភាព

២.៧.២ សុខភាពមាតា និងកុមារ និងការអប់រំ

ការអប់រំ និងសុខភាព

ការអប់រំ និងសុខភាពមានទំនាក់ទំនងយ៉ាងជិតស្និទ្ធ។ កាលណាមនុស្សមានការអប់រំច្រើន មនុស្សនោះក៏រស់នៅមានសុខភាពល្អ ហើយបើមនុស្សនោះមានសុខភាពល្អ គេក៏រៀនបានប្រសើរដែរ។

មានភស្តុតាងបញ្ជាក់ថា មាតាបិតា ជាពិសេសស្ត្រីដែលមានការអប់រំច្រើនមានកូនដែលមានសុខភាពល្អ និងកំលាំងមាំមួន។ ការអប់រំកុមារិយៗពេលវែងគឺជាមធ្យោបាយដ៏មានប្រសិទ្ធភាពក្នុងការលើកកម្ពស់សុខភាពកូនៗនៅពេលអនាគត។

កុមារងាយនឹងប្រឈមមុខទៅនឹងជំងឺ និងមេរោគឆ្លងផ្សេងៗ ដែលប៉ះពាល់ដល់ការសិក្សា។ ជារៀងរាល់ឆ្នាំ កុមារអាយុក្រោម ៥ ឆ្នាំប្រមាណជា ១១ លាននាក់ស្លាប់ដោយសារមូលហេតុ ដែលអាចការពារបាន។ កុមារអាចរស់រានមានជីវិត ប៉ុន្តែប្រឈមមុខទៅនឹងអនាគតអាប់អួរមិនអាចមានការវិវត្តន៍ឲ្យបានពេញលេញ។

កុមារដែលមានម្តាយទទួលបានការអប់រំច្រើនពុំសូវមានជំងឺ ហើយជំងឺក៏មិនសូវធ្ងន់ធ្ងរដូចកុមារដទៃទៀតដែលម្តាយមិនចេះអក្សរដែរ។ អត្រាមរណៈទារក និងកុមារថយចុះទៅតាមកំរិតអប់រំរបស់ម្តាយ។ ការកាត់បន្ថយអត្រាមរណៈកុមារទាក់ទងនឹងការសិក្សាលើសមួយឆ្នាំក្នុងសាលារបស់ម្តាយគឺមានភាពខុសគ្នារវាងពី៥ ទៅ ១០ ភាគរយទាំងក្នុងតំបន់ទីក្រុង ទាំងតំបន់ជនបទនៃប្រទេសដែលមានប្រាក់ចំណូលទាប។

ការអប់រំក៏ទាក់ទងជនវ័យទៅនឹងការលើកកម្ពស់កំរិតជីវជាតិអាហារផងដែរ។ ឧទាហរណ៍ការសិក្សាមួយក្នុងប្រទេស Ghana បានបង្ហាញថា កំណើននៃការអប់រំរបស់មេត្រីសារពិគ្រោះការសិក្សាសោះទៅមេត្រីសារដែលបានបញ្ចប់ការអប់រំបឋមសិក្សាអាចកាត់បន្ថយគម្លាតកាលឡូវិអាហារប្រចាំថ្ងៃក្នុងគ្រួសារប្រមាណជា ១ ភាគ ៥នៃតម្រូវការកាលឡូវិប្រចាំថ្ងៃជាធម្មតារបស់មនុស្សចាស់។

អង្គការសហប្រតិបត្តិការសុខភាព

២.៧ សុខភាព

២.៧.១ មេរោគអេដស៍ជំងឺអេដស៍

ការអប់រំស្រ្តីសំរាប់លើកកម្ពស់សុខភាព

ការអប់រំស្រ្តីក្នុងប្រព័ន្ធ និងក្រៅប្រព័ន្ធគឺជាយុទ្ធសាស្ត្រសុខភាពដ៏មានប្រសិទ្ធភាព។ អាយុរស់នៅ និងការចេះអក្សរមានទំនាក់ទំនងគ្នាយ៉ាងជិតស្និទ្ធ។ ជាមួយគ្នានោះដែរ នៅពេលស្រ្តីមានសុខភាពល្អ ស្រ្តីទាំងនោះអាចមានលទ្ធភាពច្រើនក្នុងការថែទាំសុខភាព និងការអប់រំកូន។

ការផ្តល់ចំណេះដឹង និងជំនាញសុខភាពដ៏ប្រសើរដល់មនុស្សចាស់នឹងជួយលើកកម្ពស់សុខភាព គ្រួសារ ហើយជំនាញទាំងនោះនឹងបង្រៀនបន្តទៅដល់កូនៗទៀត។ អ្នកគួរតាមដានពិនិត្យមើល បញ្ហាសុខភាពដែលមានទំនាក់ទំនងគ្នាជាមួយនឹងការអប់រំដើម្បីបំរើគោលបំណងសារព័ត៌មាន និងបទអធិប្បាយ និងដើម្បីបំពេញតួនាទីដែលមានចំណាប់អារម្មណ៍ដល់សាធារណៈ បណ្តាញសារ ព័ត៌មានត្រូវ តែមានតួនាទីជួយជួយព័ត៌មានអំពីការអប់រំសុខភាព។

នៅក្នុងប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ ការសិក្សាអំពីជំនាញសុខភាពដូចជា ឱកាសកាត់បន្ថយការគំរាម កំហែងសុខភាពដល់គ្រួសារ។ ឧទាហរណ៍ កម្មវិធីអប់រំក្រៅប្រព័ន្ធដើម្បីទប់ស្កាត់ការឆ្លងជំងឺគ្រុន ចាញ់ដោយការប្រើប្រាស់ម្សុំ ការយល់ដឹងពីរោគសញ្ញា។ល។បានជួយសង្គ្រោះជីវិតរាប់លាននាក់។

ការស្លាប់កុមារ ភាគច្រើន អាចចៀសបាន បើម្តាយឪពុកយល់ដឹងអំពីអ្វីដែលកុមារត្រូវចៀសបាន អំពីអ្វីដែលត្រូវធ្វើនៅពេលកូនមានជំងឺ និងយល់ដឹងឱ្យទាន់ពេលវេលានៅពេលកុមារត្រូវការជំនួយ វេជ្ជសាស្ត្រ។

វីរុស Bilharzias

កុមារស្ទើរតែ ១១៩ លាននាក់ក្នុងមួយឆ្នាំ។លើដោយសារចាំវ៉ាស៊ីត bilharzias ប៉ុន្តែវីរុសនេះអាច ចៀសវាងបានយ៉ាងងាយដោយគ្រាន់តែហាមកុមារកុំឱ្យហែលទឹកកខ្វក់។

ចាំវ៉ាស៊ីតនេះស្តីអំពីការចិញ្ចឹមសារពាង្គកាយ ធ្វើឱ្យខ្លះអាហារូបត្ថមក្នុងសារពាង្គកាយ ធ្វើឱ្យ រាងកាយលូតលាស់យឺត អាចទៅជាគ្រិន និងនាំឱ្យកុមារអវត្តមានពីសាលាច្រើនដង និងមាន លទ្ធផលរៀនសូត្រមិនល្អ។

អង្គការសុខភាពពិភពលោក

២.៧ សុខភាព

២.៧.១ មេរោគអេដស៍ជំងឺអេដស៍

ការស្គាល់និងព្យាបាលរោគសញ្ញា biharzias ទាន់ពេលវេលាគឺជាការងារដ៏សំខាន់សំរាប់សុខភាព កុមារ ហើយអង្គការសុខភាពពិភពលោក (WHO) បានស្នើឱ្យមានការណែនាំពីវិធីសាស្ត្រត្រួត ពិនិត្យជំងឺនេះក្នុងកម្មវិធីសុខភាពតាមសាលា។

ការអប់រំក្នុង និងក្រៅសាលាក៏មានឥទ្ធិពលលើការកាត់បន្ថយអត្រាកំណើនប្រជាជនដែលជា ប្រការដ៏មានសារប្រយោជន៍ដល់ការអភិវឌ្ឍន៍។ ការសិក្សាជួយឱ្យស្ត្រីមានលទ្ធភាពគ្រប់គ្រងលើ ការពន្យារកំណើត និងមានទំនាក់ទំនងទៅនឹងការពន្យារអាយុរៀបការ និងទាក់ទងនឹងកំណើននៃតម្លៃ ចំណាយសំរាប់ចិញ្ចឹមកូន។

ការសិក្សាអំពីលទ្ធភាពមានកូនក្នុងពិភពលោកបង្ហាញថា ស្ត្រីទៅទិបអាហ្វ្រិក អាស៊ី និងអាមេរិក ឡាទីន ដែលមានការសិក្សាក្នុងសាលាចំនួន ៧ ឆ្នាំឡើងទៅ អត្រាផ្តល់កំណើតកូន (ពីកូនពីរទៅ បីនាក់) តិចជាងស្ត្រីដែលបានរៀនទៅសាលាបានតែចំនួន ៣ ឆ្នាំ។

ចំណាប់ផ្តើមសុខភាព

តាមអនុសញ្ញាអង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីសិទ្ធិកុមារ (Refer: 2.7.2 - Convention on the Rights of the Child.htm from CD ROM) កុមារទាំងអស់មានសិទ្ធិទទួលបានការថែទាំ សុខភាព អាហារគ្រប់គ្រាន់ ទទួលបានការអប់រំ និងទទួលបានការការពារខ្លួនឱ្យរួចផុតគ្រោះថ្នាក់ រួចផុតពី អំពើបំពាន និងការរើសអើង។ ម្តាយឪពុក និងរដ្ឋាភិបាលមានភារកិច្ចធានាឱ្យមានការគោរព ការពារ និងអនុវត្តសិទ្ធិទាំងនេះ។

ក្នុងរយៈពេល ៨ ឆ្នាំដំបូង ជាពិសេស ៣ ឆ្នាំដំបូងនៃជីវិតកុមារ ពួកគេត្រូវការថែទាំសុខភាព ការរីកលូតលាស់ និងការអភិវឌ្ឍន៍ផ្សេងៗ។ កុមារទាំងនោះរៀនសូត្របានយ៉ាងលឿនក្នុងរយៈ ពេលនេះ ជាពិសេសក្នុងបរិយាកាសប្រកបដោយក្តីស្រឡាញ់ ការលើកទឹកចិត្ត និងការធ្វើឱ្យ ចំរើនខាងសតិស្មារតីដោយមានជំនួយពីអាហារល្អ និងការថែទាំសុខភាព។

ការជំរុញឱ្យកុមារចេះលេង និងស្វែងយល់ជួយកុមារទាំងនោះសិក្សា និងអភិវឌ្ឍន៍ការទំនាក់ទំនង សង្គម ចិត្តគំនិត រូបរាងកាយ និងសតិបញ្ញា។ កុមារសិក្សាពីរបៀបបញ្ចេញអាកប្បកិរិយា ដោយការធ្វើគ្រាប់តាមមនុស្សដែលនៅក្បែរខ្លួន។

អប់រំបង្កើតពិសេស

២.៧ សុខភាព

២.៧.១ មេរោគអេដស៍ជំងឺអេដស៍

ម្តាយឪពុក និងអាណាព្យាបាលគួរសិក្សាពីសញ្ញាគ្រោះថ្នាក់ ដែលបង្ហាញពីការថយចុះនៃការវិក
ចំរើនខាងរូបរាងកាយ សតិបញ្ញា និងស្មារតី។ ប្រសិនបើកុមារគ្មានប្រតិកម្ម និងការយកចិត្ត
ទុកដាក់នៅពេលមាននរណាម្នាក់ហៅវាទោះ ម្តាយឪពុក អាណាព្យាបាលកុមារចាំបាច់ត្រូវស្វែង
រកជំនួយពីអ្នកជំនាញបានឆាប់។

ប្រទេសជាច្រើន ដូចជា អង់គ្លេសអនុវត្តកម្មវិធីអប់រំម្តាយឪពុកក្នុងគោលបំណងលើកកម្ពស់កំរិត
យល់ដឹងអំពីសុខភាពកុមារ និងការថែទាំកុមារ។ ការអប់រំម្តាយឪពុកអាចធ្វើឡើងនៅតាមដំណាក់
កាលនៃការផ្តល់សេវាកម្មសុខភាពក្នុងប្រព័ន្ធសុខាភិបាល ឬក្នុងកម្មវិធីអប់រំមនុស្សចាស់។

ការគាំទ្រលើកម្មវិធីអប់រំ និងថែទាំកុមារតូច

UNESCO's Early Childhood and Family Education section (Refer:
2_7_UNESCO - Early Childhood at UNESCO.htm from CD ROM)

ជួយសំរេចសំរួលការសិក្សាស្រាវជ្រាវ និងសកម្មភាព នានាដែលអនុវត្តឡើងដោយអង្គការថែទាំ
និងអប់រំកុមារតូច និងការអប់រំគ្រួសារ និងម្តាយឪពុក។ ដោយសហការជាមួយនិងសេវាកម្ម
ជំនាញទីប្រឹក្សា ទីភ្នាក់ងារអង្គការសហប្រជាជាតិ ស្ថាប័ន និងអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល គោលដៅ
កម្មវិធីរបស់អង្គការ UNESCO មានដូចតទៅ:

Supporting early childhood policy development (Refer: 2.7.2_Supporting
Early Childhood Policy Development.htm from CD ROM)

Strengthening family support policies
(Refer: 2.7.2_strnghtening family support.htm from CD ROM)

Promoting early childhood networking and partnerships
(Refer: 2.7.2_promoting Early Childhood Networking.htm from CD ROM)

Reinforcing early childhood communication and information
(Refer: 2.7.2_reinforcing Early Childhood Clearinghouse.htm from CD ROM)

អង្គការសហប្រជាជាតិ

២.៧ សុខភាព

២.៧.១ មេរោគអេដស៍ជំងឺអេដស៍

ផ្នែកនេះរៀបរាប់អំពី :

- ផ្តល់នូវសេវាកម្មនានាដល់ប្រទេសជាសមាជិក ភ្នាក់ងារអង្គការសហប្រជាជាតិ អង្គការ និងបុគ្គលដែលធ្វើការគាំទ្រដល់កុមារ និងគ្រួសារ។
- ចូលរួមក្នុងគំនិតផ្តួចផ្តើមរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ និងអន្តរជាតិទានាដែលគាំទ្រ កុមារនិងគ្រួសារតាមខ្លឹមសារនៃអនុសញ្ញាស្តីពីសិទ្ធិកុមារ Refer: 2.7.2 - Convention on the Rights of the Child.htm from CD ROM)
- ជំរុញរដ្ឋាភិបាលឱ្យដាក់បញ្ចូលកម្មវិធីអប់រំកុមារ និងគ្រួសារទៅក្នុងការធ្វើផែនការ សេដ្ឋកិច្ច និងសង្គមកិច្ចរយៈពេលវែង។
- ដើរតួជាមជ្ឈមណ្ឌលបណ្តាញការងារ និងកន្លែងផ្តល់ព័ត៌មានស្តីពីគោលនយោបាយ កម្មវិធី និងអង្គការកុមារ និងភ្នាក់ងារនាំមុខសំរាប់យុទ្ធសាស្ត្រទំនាក់ទំនងកុមារ អន្តរស្ថាប័ន (Refer: 2.7.2_In ter-Agency Early Childhood Communication Strategy.htm from CD ROM)

ការថែទាំ និងអប់រំកុមារតូច

ការពង្រីក និងកែលម្អការថែទាំ និងអប់រំកុមារតូច ជាពិសេសកុមារដែលជំងឺគ្រោះ ដួបការ លំបាក និងគ្មានឱកាសគឺជាគោលដៅនៃការអប់រំសំរាប់ទាំងអស់គ្នា និងជាប្រធានបទនៃការសិក្សា ដោយធ្វើការលើកកម្ពស់ការយល់ដឹងអំពីសារសំខាន់នៃសុខភាព និងការអប់រំ។

ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏ការថែទាំ និងការអប់រំកុមារតូចគឺមានលក្ខណៈទូលំទូលាយ និងមិនត្រូវ បានវាស់វែងឱ្យបានច្បាស់លាស់នៅឡើយ។ ទាំងនោះរួមមានទាំងការសិក្សាអំពីសកម្មភាពផ្សេងៗ ក្នុងផ្ទះរហូតដល់មជ្ឈមណ្ឌលថែទាំកុមារ និងពីមត្តេយ្យសាលាដែលមានសកម្មភាពថែទាំកុមារ តូចៗ លេងកំសាន្ត និងការអប់រំរហូតដល់ការអប់រំមុនបឋមសិក្សាក្នុងប្រព័ន្ធអប់រំជាតិ។

អប់រំបង្កើតពិភពលោក

២.៧ សុខភាព

២.៧.១ មេរោគអេដស៍ជំងឺអេដស៍

គោលនយោបាយអប់រំកុមារតូចថ្នាក់ជាតិភាគច្រើនយកចិត្តទុកដាក់ដល់ការបញ្ជូនកុមារ អាយុ ៣ ឆ្នាំឡើង ឲ្យទៅទទួលការថែទាំមុនចូលរៀនបឋមសិក្សា ដោយយល់ឃើញថា ការសិក្សាពីវិធីក្នុង ជួយលើកកម្ពស់លទ្ធផលនៃការសិក្សានៅបឋមសិក្សា។ មានភស្តុតាងបញ្ជាក់ថា ការថែទាំ និង អប់រំកុមារតូចជួយថែទាំសុខភាពរបស់កុមារ និងបង្កើនសមត្ថភាពក្នុងការទំនាក់ទំនងក្នុងសង្គម។

ការវិភាគការអប់រំរាប់ទាំងអស់គ្នាអំពីការចុះឈ្មោះចូលរៀនក្នុងកម្មវិធីថែទាំ និងអប់រំកុមារ តូចក្នុងប្រទេស១២៤ នៅឆ្នាំ ១៩៩៩/២០០០ បង្ហាញថា ប្រទេស២៥ មានអត្រាចុះឈ្មោះចូលរៀន ចំនួន ៩០ ភាគរយប្រទេស ៣៦ អត្រាចុះឈ្មោះក្រោម ២០ ភាគរយ និងប្រទេស ២០ ទៀតក្រោម ៥ ភាគរយដែលចំនួន ៣ ភាគ ៤ នៃកុមារតូចៗទាំងនោះស្ថិតនៅក្នុងអនុតំបន់អាហ្វ្រិកសាហារ៉ា។

ក្នុងពេលដែលការថែទាំ និងការអប់រំកុមារតូចមានការបញ្ជាក់ឲ្យឃើញផលប្រយោជន៍យ៉ាង ច្បាស់សំរាប់ម្តាយឪពុកធ្វើការពេញម៉ោងក្នុងទីក្រុង ការថែទាំ និងអប់រំនេះត្រូវបានគេមើលឃើញ ថាជាមធ្យោបាយមួយក្នុងការបញ្ជូនកុមារ និងម្តាយជួបការលំបាកទៅក្នុងសង្គម។

កន្លែងដែលមិនមានធនធាន ការថែទាំ និងអប់រំកុមារតូចគឺធ្វើឡើងនៅតាមផ្ទះ តាមសហគមន៍។ ទិន្នន័យភាគច្រើនរៀបរាប់ពីការផ្តល់ការថែទាំ និងអប់រំកុមារតូចរបស់រដ្ឋាភិបាល ប៉ុន្តែតាមរយៈ តារាងដែលមានភ្ជាប់មកជាមួយស្តីពីការអប់រំរាប់ទាំងអស់គ្នាបង្ហាញឲ្យឃើញថា ប្រទេសមួយ ចំនួនធ្វើឡើងទៅតាមអាទិភាពនៃការថែទាំ និងអប់រំកុមារតូចប៉ុណ្ណោះ។ តើប្រទេសរបស់អ្នកមាន សកម្មភាពដូចម្តេចដែរ? តើគេធ្វើការប្រៀបធៀបដូចម្តេច? អ្នកត្រូវធ្វើការត្រួតពិនិត្យស្តី ពីមួយនិងអ្នកជំនាញការ ពីព្រោះថា ស្ថិតិទាំងនោះអាចមានកំហុស។

Early Childhood Care and Education
(Refer: 2_7_early_child_care_education.pdf from CD ROM)

សាលាគ្រោះថ្នាក់

សាលាដែលជាកន្លែងក្នុងគួរសិក្សាជំនាញទាក់ទងនឹងសុខភាពអាចធ្វើឲ្យកុមារទាំងនោះមាន គ្រោះថ្នាក់ដោយប្រការផ្សេងៗ។ ចូរព្យាយាមចុះមើលសាលាមួយនៅតំបន់ជនបទក្រីក្រ ហើយ ព្យាយាមស្វែងយល់ថា តើសាលានោះមានកត្តាអ្វីខ្លះដែលបង្កបរិយាកាសគ្មានសុខភាព និង ជាសុភាពដល់កុមារ។ ការនេះអាចជាបំណុលចាប់ផ្តើមសរសេរសាច់រឿងដ៏សំខាន់ក្នុងព័ត៌មាន។

អប់រំបង្កើតពិភពលោក

២.៧ សុខភាព

២.៧.១ មេរោគអេដស៍ជំងឺអេដស៍

កុមារគឺជាគ្រូមនុស្សដែលងាយរងគ្រោះដោយជំងឺឆ្លង និងគ្រោះថ្នាក់ផ្សេងៗ។ សុខភាពកុមារមិនត្រឹមតែជាបញ្ហាកង្វះអនាម័យ ឬសុវត្ថិភាពក្នុងគោលដៅប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែជំងឺ និងការស្លាប់ជាច្រើនក្នុងចំណោមកុមារអាចចៀសវាងបានដោយការបង្កើតបរិយាកាសប្រកបដោយសុខភាពនៅក្នុងសាលាតែប៉ុណ្ណោះ។

យោងតាមអង្គការ UNICEF កង្វះខាតសំភារៈអនាម័យសមស្របនៅសាលារៀនធ្វើឱ្យកុមារិយជាច្រើនឈប់រៀន ដែលជាញឹកញាប់នាំឱ្យពួកគេមានភាពត្រីត្រា ឬពឹងផ្អែកលើមនុស្សដទៃទៅក្នុងជីវិត។ បើទោះបីជាមានហេតុផលជាច្រើនពាក់ព័ន្ធនឹងការបោះបង់ចោលសាលាក៏ដោយក៏បរិយាកាសសាលារៀនគឺជាមូលហេតុមួយដ៏សំខាន់ក្នុងការដោះស្រាយ។

ចំពោះកុមារិយ ការឈប់រៀនអាចប្រាកដជាធ្លាក់សំរាប់សុខភាព។ ជារៀងរាល់ឆ្នាំ ការមិនបានទទួលការអប់រំរបស់ក្មេងស្រីធ្វើឱ្យក្មេងស្រីនោះក្លាយទៅជាកម្មវត្ថុនៃអំពើហិង្សា ការរំលោភបំពានការរកងប្រវត្តិ និងអំពើជួញដូរ។ កង្វះការអប់រំនេះក៏អាចនាំឱ្យមានប្រឈម មុខទៅនឹងជំងឺ ផ្សេងៗដូចជាមេរោគអេដស៍ និងជំងឺអេដស៍។ ស្ត្រីនោះក៏អាចប្រឈមមុខទៅនឹងការមានកូន។ ស្ត្រីម្នាក់ក្នុងប្រទេសអាហ្វ្រិកខាងត្បូងស្លាប់ជារៀងរាល់កន្លះម៉ោងដោយសារការផ្តល់កំណើតកូន។

នៅពេលអំពើហិង្សាកើតឡើងក្នុងសាលា អំពើនេះគឺជាការគំរាមកំហែងដល់សុខភាពផ្លូវកាយនិងផ្លូវចិត្ត ហើយអំពើហិង្សាមិនត្រឹមតែប៉ះពាល់ដល់ទៅលើអ្នករងគ្រោះប៉ុណ្ណោះទេ តែថែមទាំងប៉ះពាល់ដល់មនុស្សជាច្រើនទៀត។ អំពើហិង្សាក្នុងសាលាគឺជាបញ្ហារ៉ាំរ៉ៃនៅក្នុងប្រទេសជាច្រើនហើយបង្កឱ្យមានបញ្ហាសុខភាព ដែលវិលចុះវិលឡើងពីថ្នាក់រៀនទៅក្នុងសង្គម និងប៉ះពាល់ដល់អនាគតរបស់កុមារិយទៀតផង។

ការលើកកម្ពស់ការអប់រំក្នុងសាលារៀន

ការសិក្សាដែលមានគុណភាពខ្ពស់អាចកើតមានឡើង តែនៅពេលណាដែលកុមារមានអារម្មណ៍វិភាយរៀនក្នុងសាលា និងមានសុខភាពល្អ។ សុខភាពសិក្សា និងការអប់រំសុខភាពគឺជាផ្នែកបង្កប់នៅក្នុងប្រព័ន្ធអប់រំភាគច្រើន ប៉ុន្តែត្រូវបានគេទទួលស្គាល់កាន់តែច្រើនឡើងថា ការងារដ៏សំខាន់សំរាប់ធ្វើឱ្យគោលដៅសុខភាព និងការអប់រំសំរាប់ទាំងអស់គ្នាប្រព្រឹត្តទៅដោយជោគជ័យ។

អង្គការបណ្តុះបណ្តាលសុខភាព

២.៧ សុខភាព

២.៧.១ មេរោគអេដស៍ជំងឺអេដស៍

ការសិក្សានៅក្នុងប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ និងអភិវឌ្ឍន៍បានបង្ហាញថា កម្មវិធីសុខភាពក្នុងសាលា អាចជួយកាត់បន្ថយបញ្ហាសុខភាពមូលដ្ឋាន លើកកម្ពស់ប្រសិទ្ធភាពនៃប្រព័ន្ធអប់រំ និងជួយធ្វើឱ្យ ប្រសើរឡើងនូវសុខភាពសាធារណៈ លើកកម្ពស់ការអប់រំ និងការអភិវឌ្ឍន៍។

ការចែករំលែកការទទួលខុសត្រូវរវាងក្រសួងសុខាភិបាល និងក្រសួងអប់រំគឺជាការសំខាន់ដើម្បី លើកកម្ពស់សុខភាព និងទប់ស្កាត់ការឆ្លងមេរោគ និងជំងឺនៅក្នុងសាលារៀន។ ការងារនេះអាចធ្វើឱ្យ សំរេចទៅបានតាមរយៈវិធីច្រើនយ៉ាងដូចជា :

- ការអប់រំសំរាប់កុមារ ដែលបង្កាត់បង្រៀនអំពីបំណិនជីវិតដែលជាជំនាញចាំបាច់ក្នុង ការលើកកម្ពស់សុខភាព ដូចជា តើអាហារអ្វីខ្លះដែលមានប្រយោជន៍ដល់សុខភាព អនាម័យដ្ឋានខ្លួន និងរបៀបរបៀសវាងពីការឆ្លងជំងឺជាដើម។
- សំខាន់ជាងនេះទៅទៀត ការអប់រំអំពីបំណិនជីវិតក៏ជួយជំរុញឱ្យមានសកម្មភាពសុខភាព ដូចជា ការហាត់ប្រាណ និងបំបាត់ទំលាប់មិនល្អដែលនាំឱ្យគ្រោះថ្នាក់សុខភាព ដូចជា ការជក់បារី ការប្រើប្រាស់ថ្នាំញៀន ឬប្រព្រឹត្តទង្វើស្រវឹង។
- ការបន្ថែមកម្មវិធីដល់អាហារនៅតាមសាលាអាចជួយផ្តល់ឱ្យសិស្សនូវអាហាររូបត្ថម្ភល្អ និងអាចផ្តល់ស្បៀងឱ្យសាលាក្នុងសហគមន៍ក្រីក្រ ឬបំពេញកង្វះខាតស្បៀង។
- ដោះស្រាយបញ្ហាបរិស្ថាន ដូចជាអនាម័យមិនសមរម្យ និងទឹកគ្មានគុណភាព និង គ្មានអនាម័យក្នុងសាលាដែលធ្វើឱ្យកុមារប្រឈមមុខនឹងគ្រោះថ្នាក់ដល់សុខភាព។
- កម្មវិធីចាក់ថ្នាំបង្ការជួយការពារកុមារប្រឆាំងនឹងជំងឺផ្សេងៗ។
- យុទ្ធសាស្ត្របំបាត់អំពើហិង្សា និងការរំលោភបំពានក្នុងសាលា។

អង្គការសហប្រជាជាតិសម្រាប់ អប់រំ វិទ្យា និងវប្បធម៌

២.៧ សុខភាព

២.៧.១ មេរោគអេដស៍ជំងឺអេដស៍

អង្គការ UNESCO មានតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ ជាកន្លែងបង្កើនការសហប្រជាជាតិសំរាប់ការអប់រំ វិទ្យា និងវប្បធម៌ និងជាផ្នែកនៃការយកចិត្តទុកដាក់របស់អង្គការសហប្រជាជាតិលើការផ្តល់ធនធានសំរាប់សុខភាពសិក្សា។

The Interagency Initiative (FRESH)
(Refer: 2_7_FRESH.pdf from CD ROM)

សាលាលើកកំពស់សុខភាព

គំនិតដួងចម្រើនសុខភាពសិក្សាសាលារបស់អង្គការសុខភាពពិភពលោកបានប្រមូល និងពង្រឹងសកម្មភាពលើកកំពស់ និងអប់រំសុខភាពនៅថ្នាក់មូលដ្ឋាន ជាតិ តំបន់ និងអន្តរជាតិ។ គោលបំណងនៃកម្មវិធីនេះគឺសំដៅបង្កើនចំនួន "សាលាលើកកំពស់សុខភាពសិក្សា" ដែលធ្វើការពង្រឹងសមត្ថភាពជាប្រចាំសំរាប់ការរស់នៅ ការរៀនសូត្រ និងធ្វើការប្រកបដោយសុខភាពល្អ។

សាលាលើកកំពស់សុខភាពមួយអាច:

- ជំរុញមានសុខភាពល្អ និងការសិក្សាអំពីការវិធានការចោលសំណល់
- ជំរុញមានការចូលរួមពីមន្ត្រីអប់រំ និងសុខាភិបាល គ្រូបង្រៀន សមាគមគ្រូបង្រៀនសិស្ស ម្តាយ ឪពុក ភ្នាក់ងារសុខាភិបាល មេដឹកនាំសហគមន៍ដើម្បីប្រែក្លាយសាលាទៅជាកន្លែងមានសុខភាព។
- ធ្វើឱ្យសាលាមានបរិយាកាសល្អ ការអប់រំសុខភាព និងសេវាសុខភាពស្របតាមគម្រោងសហគមន៍ និងសាលារៀន និងជួរជួរយុវជនទូលំទូលាយនូវកម្មវិធីលើកកំពស់សុខភាពសំរាប់បុគ្គលិក កម្មវិធីអាហារូបត្ថម្ភ និងសុវត្ថិភាពអាហារ ឱកាសសំរាប់ការអប់រំកាយ និងការកំសាន្ត និងការផ្តល់ប្រឹក្សា ការគាំទ្រពីសង្គម និងការលើកកំពស់សុខភាពផ្លូវចិត្តដល់កុមារ។

អង្គការបណ្ឌិត្យស្ថានសុខភាព

២.៧ សុខភាព

២.៧.១ មេរោគអេដស៍ជំងឺអេដស៍

- អនុវត្តគោលនយោបាយ និងសកម្មភាពផ្សេងៗដោយមានការគោរពដល់សុខុមាលភាព និងភាពថ្លៃថ្នូររបស់បុគ្គលម្នាក់ៗ ផ្តល់ឱកាសច្រើនសំរាប់ភាពជោគជ័យ និងទទួលស្គាល់ការខិតខំច្រើនប្រឹងប្រែង និងបំណងល្អផ្សេងៗទៀត។
- ខិតខំលើកកម្ពស់សុខភាពបុគ្គលិកតាមសាលា គ្រួសារ និងសមាជិកសហគមន៍ និងសិស្សសាលា និងធ្វើការជាមួយមេដឹកនាំសហគមន៍ដើម្បីលើកកម្ពស់ការយល់ដឹងអំពីសារៈសំខាន់នៃការចូលរួមវិភាគទានរបស់សាលារៀនសំរាប់សុខភាព និងការអប់រំ។

យុទ្ធសាស្ត្រសាលាដើម្បីលើកកម្ពស់សុខភាព

អង្គការសុខភាពពិភពលោកយកចិត្តទុកដាក់លើយុទ្ធសាស្ត្រប្តូរដើម្បីជួយបង្កើតបរិយាកាសសាលាប្រកបដោយសុខភាព :

១. ពង្រឹងសកម្មភាពកសួ មតិដើម្បីបង្កើតកម្មវិធីបរិយាកាសសុខភាពសិក្សា

អង្គការសុខភាពពិភពលោកបានបង្កើតសំភារៈស្តីពីខ្លឹមសារ ទំហំ និងប្រសិទ្ធភាពនៃកម្មវិធីសុខភាពក្នុងសាលារៀនដើម្បីជួយប្រជាជន និងកន្លែងធ្វើការអាចទាក់ទាញមានការគាំទ្រកាន់តែច្រើនឡើងដើម្បីលើកកម្ពស់សុខភាពតាមរយៈសាលារៀន និងជួយអ្នកធ្វើគោលនយោបាយធ្វើសេចក្តីសម្រេចដើម្បីបង្កើនការគាំទ្រ។

អង្គការសុខភាពពិភពលោក

២.៧ សុខភាព

២.៧.១ មេរោគអេដស៍ជំងឺអេដស៍

២. ការបង្កើតបណ្តាញការងារ និងសម្ព័ន្ធភាពដើម្បីបង្កើតសាលាប្រឹក្សាដោយសកម្មភាព

បណ្តាញការងារ និងសម្ព័ន្ធភាពតំបន់របស់អង្គការសុខភាពពិភពលោកគឺជាកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែង ជាអន្តរជាតិមួយដ៏សំខាន់ដើម្បីលើកកម្ពស់សុខភាពក្នុងសាលារៀន។ បណ្តាញការងារដ៏ធំបំផុត ដែលបានជួបផ្តួមផ្តំនៅអឺរ៉ុបនៅពេលនេះមានការចូលរួមពីប្រទេសជាច្រើន សាលារៀន រាប់រយ និងកូនសិស្សរាប់សែននាក់។ ចាប់ពីពេលនោះមក បណ្តាញការងារនេះត្រូវបានរីកដាល ទៅដល់តំបន់ផ្សេងៗទៀត។ អង្គការសុខភាពពិភពលោក និងភ្នាក់ងារអន្តរជាតិមួយចំនួនក៏បាន ជួយគាំទ្រការខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់គ្រូបង្រៀនក្នុងការលើកកម្ពស់សុខភាពក្នុងសាលារៀន ដោយយកចិត្តទុកដាក់ជាពិសេសទៅលើការការពារខ្លួនកុំឱ្យឆ្លងមេរោគអេដស៍ និងជំងឺអេដស៍ និងការរើសអើង។

៣. ការពង្រឹងសមត្ថភាពជាតិ

អង្គការសុខភាពពិភពលោក និងដៃគូប្រមូលបញ្ចូលគ្នានូវអ្នកទាំងឡាយណាធ្វើការងារលើកកម្ពស់ សុខភាពក្នុងសាលាប្រឹក្សាដោយសកម្មភាពដើម្បីបង្កើតយុទ្ធសាស្ត្រ និងចែករំលែកបទពិសោធន៍ក្នុង គោលបំណងលើកកម្ពស់សុខភាពក្នុងសាលារៀន។ អង្គការសុខភាពពិភពលោកក៏បានផ្តល់ការ គាំទ្របច្ចេកទេសសំរាប់សកម្មភាពថ្នាក់ជាតិអំពីការលើកកម្ពស់សុខភាពក្នុងសាលា ដូចជានៅ ប្រទេសចិន និងអាហ្វ្រិកខាងត្បូង។

៤. ការស្រាវជ្រាវដើម្បីលើកកម្ពស់កម្មវិធីសុខភាពក្នុងសាលារៀន

អង្គការសុខភាពពិភពលោកបានពង្រឹងការស្រាវជ្រាវអំពីសកម្មភាពដែលអាចជួយលើកកម្ពស់ សុខភាពតាមរយៈសាលារៀន និងជួយបង្កើតវិធីផ្សេងៗសំរាប់វាយតម្លៃសមត្ថភាពជាតិ វាយតម្លៃ ទំហំសាលាដែលអាចក្លាយទៅជាសាលាលើកកម្ពស់សុខភាព ត្រួតពិនិត្យស្ថានភាពសុខភាពកុមារ និងគ្រូបង្រៀន និងកិរិយាសកម្មភាពលើកកម្ពស់សុខភាពរបស់សិស្សសាលា។

